

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Ioannis Evsebii Nierembergii Vita Divina, Sev Via
Regia Ad Perfectionem**

Nieremberg, Juan Eusebio

Antverpiae, 1644

Capvt V. Nihil nobis melius utiliúsvē esse, quàm quod vult Devs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46802](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46802)

Hujus autem Dei, inquam, longè alia natura est. tametsi enim cor ille nostrum usquequaque impleat; minimè tamen illud sic implicat & involvit, quin aliis quoque negotiis attendere, externosque amoris actus elicere, & totum insuper mundum propter Deum diligere valeat: usque adeò ut non sit cor ullum reperire magis vacuũ, liberum, & expeditum, tum ipsimet homini, tum ad alios omnes sincerã caritate complectendos, quàm illud, quod plenè integreque implevit seipso Deus.

CAPUT V.

*Nihil nobis melius utilisve esse,
quàm quod vult Deus.*

Quòd si ea quæ diximus: ad Divinæ, scilicet, Voluntatis, propriã abiectionem, & maximè nos obligari, eandemque honestam in primis esse: ac jucundam, minùs adhuc sufficientem, ad hoc cuiquam persuadendũ, eum utilitates præterea & ingentia commoda inde provenientia, expendere atque æstimare velim, si enim spes lucri incerta in rebus inutilibus, immo periculosis etiam & noxiis, tantũ valet ad animos hominum permovendos, ut propterea quietem suam, patriam, liberos,

ros, uxores deserant, libenter exulent, & terrâ marique, in locis desertis, inter mille discrimina, vitam tranfigant, omnia periclitantes; ac tot tamque multiplices labores, tædia, & incommoda exhaurientes: numquid fructus & lucra maxima è divinæ voluntatis executione, certò, uti paullò pòst videbimus, secutura, eademque cum tantâ jucunditate, honore, & tam multarum obligationum satisfactiõne conjuncta, multò nos justius impellant & incitent, vt desideria nostra relinquamus; idque nullo cum vitæ aut fortunarum periculo, cum fiducia potius non dubiâ vitæ sempiternæ?

Iam verò ad intelligenda commoda voluntatis ad divinum beneplacitum, suo repudiato, planè conformata; illa cumulatè satisfaciant; hominem eâ ratione liberum reddi ab omnibus molestiis & erroribus, recteque semper & secure progredi in cunctis actionibus suis: quandoquidem nihil nobis vtilius, immo, ut veriùs loquar, nihil omnino utile est, nisi Dei; nihil noxiù magis, quàm propriam facere voluntatem, quæ sine dispendio fieri numquam potest. Nimis quàm verus est communis iste Sanctorum sensus, Voluntatem propriam radicem esse & originem omnis mali Aristoteles

stoteles

Stoteles ipse, ut quis prudenter agat neque aberret in iudicio faciendo de re aliquâ, in operante, velut iustitiæ fundamentum, rectam bonamque requirit voluntatem, ab omni proprio amore vacuum, affectibusque carentem (a) ad eò ut, tum ne perperam in rebus nostris iudicemus, tum ut cum fructu cuncta faciamus, necessariò non nostræ obsequi voluntati, neque cupiditatibus desideriiisque propriis regendos possidendosque nos permittere, sed, sine omni ad res creatas affectu, solam Dei voluntatem exsequi, eamque unã spectare debeamus: quia ceteroqui fieri nullo pacto potest, ut rectè agamus propositumque assequamur. Quàm multis, quæso, morbis nostris causam præbuit nostra cibi potusque intemperantia? quantam ira aliùsve effrenatus & indomitus affectus lucrationibus multis attulit facultatum jacturam? in quantas eos præcipitavit calamitates? quantum adduxit tædiũ? quàm molestas sollicitudines? quàm gravem animi perturbationem & turbas? Utilius nobis profectò nihil, magisque necessariũ erat, quàm ut hâc ratione excuteretur nobis e manibus gladius, quo nos ipsi iugulamus, ut venenum effun-

a Arist. l. 6. Ethicorum c. 2. & alibi.

effunderetur, quo nos-met-ipsos inficimus, ut sepelirentur comburerenturque omnium malorum incommodorumque nostrorum instrumenta; atque ut Dæmon ille, tam nobis molestus, ex animâ nostrâ exturbaretur.

Opportunè prorsus ad rē, de quâ disserimus, Abbas Abraham, rogatus ab Abbate Pimenio: *Quemadmodū nos Dæmones impugnant?* respondit: *Dæmones nobiscum non pugnant, quia voluntates eorū facimus; sed nostra nobis volūtates, Dæmones facti sunt, & tribulant nos* (a) Voluntas propria, pessimus est Dæmon, qui nos prosternit; acutissimus gladius est, guttur nobis præcîdens; venenum est, cum primis noxium, ad cor ipsum pervadens; mors est fallacissima, nos interimens. Pulchrè itidem S. Anselmus voluntatem propriam cum herbâ venenatâ & letifera comparat; vehementer admirans, quî fiat, quod, cum primis illam parentibus nostris mortem attulisse sciamus, ab eâ non refugiamus, totoque corpore perhorrescimus ejusdem malitiam, quam Beatus iste, quē dixi, his ipsis verbis (b) declarat: *Propria voluntas,*

a Vit. Patrum Rosveydi. libr. 7. cap. 25. n. 3.

b Quæ annumerare malui, quàm interpretari.

voluntas, inquit, cuidam herba venenosa atque mortifera assimilatur & comparatur: quam Medicus quidam peritissimus progeniei cuiusdam, primis, scilicet, parentibus, interdixit, comminatis eis; quia si ex eâ comederent, leprosi effecti proculdubio interirent. At illi præceptis ejus obedire noluerunt; sed ex eâdem herbâ comederunt: unde & leprosi effecti, leprosos quoque filios genuerunt; atque, ut Medicus eis comminatus fuerat, mortui sunt. Quorum filii, licet patres suos agnoverint herbâ illâ infirmatos fuisse, & mortuos, seque ipsos leprâ percussos; eandem tamen herbam super omnes alias diligunt, indèque cibos universos suos condiunt. Manè surgentes, ex eâdem, quasi pro medicamento, accipiunt: sed & somnum serò capturi, similiter faciunt, Hi igitur quàm sint dementes, omnis, qui audit, advertere, potest. Sed nec minùs dementantur, qui propriâ voluntate utuntur. Ipsa est etenim herba, Diaboli venenosâ suggestionem venenata, & omnibus eâ utentibus pestifera. Hanc Deus, qui nostris piè medetur peccatis, primis humani generis parentibus interdixit; cum eos comedere pomum, sub mortis comminatione prohibuit. Qui, quia præceptum ejus transgressi, ex eo comederunt, mox peccatores effecti, & in animâ mortui, postquam alios peccatores genuerunt, & ipsi carne mortui sunt.

Homines

Homines tamen eandem voluntatem præ ceteris diligunt, & eam immiscent omnibus penè, quæ agunt. Nihil itaque istis dementius, qui nihil utuntur sua morte libentiùs. (a)

Hoc modo S. Anselmus detrimenta ex voluntatis propriæ adimpletione nascentia declarat, nostramque simul insignem dementiam, qui eandem nondum detestemur. nam etiamsi nihil esset, quod nobis timeremus à voluntate propriâ; vel ideo tamen, vt tam crebra, etiamsi temporalia tantum incommoda, ab eâdem accepta, ulcisceremur vindicaremusque, ea nobis audienda non foret. quid erit igitur, si spiritualia damna æternorumque bonorum amissionem consideremus? Quoties, obsecro, voluntati nostræ morem gerendo, alterum jam in inferis pedem posuimus? quanta cælestia dona dilapidavimus? quoties gratiam & sanguinem Filii Dei conculcavimus & aspernati sumus? Iure igitur ac meritò fateamur oportet, divinam nobis voluntatem, etiam eam solum ob causam explendam esse, ne nostræ obsequamur; utque contra nos ipsos provisum nobis sit atque prospectum.

Quid commodis nostris aptius esse potest,

est S. Anselmi de similitud. cap. 38.

test, quàm ut ad evadendum dubitationes
anxietatesque tam frequentes, quæ in eo,
quod maxime nobis expedit, decernendo
occurrunt, oculos nostros in illã, ut sic lo-
quar, Cynosuram voluntatis divinæ, aliud
nihil quàm lucrum emolumentumque no-
strum spectantes, defixos habeamus? quid
prodesse amplius, quàm artem reperisse,
modumque semper faciendi id, quod com-
pendiosissimum sit? Quare non possumus
revera melius aliquid fructuosiusque nobis
velle, quàm quod vult Deus. Nã quòd boni
quidpiam alteri velimus & desideremus; id
nascitur ex illius amore: estque voluntas
hæc & desiderium tantò intensius, quantò
amor vehementior. Quemadmodum igitur
Deus seclusã omni comparatione sin-
cerius nos amat, quàm amemus nos ipsi;
ita planè boni quoque plus nobis vult ac
desiderat, quàm ipsimet velimus & deside-
remus. Indè verò errare nõ potest Deus in
cognitione ejus, quod nobis conducit; quia
Sapientia est infinita: neque providentia
ipsius, uti nostra, lapsionibus fallaciisque
multis obnoxia est; præterquam quòd, quid
nobis expediat, ipsimet ignoremus. Quare
si falli nolumus, illius necessum est sequa-
mur voluntatem, commodorum nostro-
rum,

rum, sine omni errandi periculo, semper studiosissimam; idque infinite magis, quam vel optare possemus: in tantum, ut nihil nobis sit utilius, quam id quod vult Deus; ideoque, nisi nos ipsi oderimus, aliud quoque nihil velle debeamus. Ah! quam multos Christianorum in ruborem dat Epictetus, Philosophus ethnicus; cujus ista nos castigantis oratio est: *Mancipium, numquid aliud mavis, quam id quod magis conducit? Quid autem conducit magis, quam quod Deo visum est? Cur (quantum in te quidem est) Iudicem corrumpis, & suasorem seducis? (a)*

Quia verò duas Voluntas Divina partes complectitur; alteram, facere quidpiam jubentem, pati jubentem alteram, veluti cum morbis nos, laboribus, rebusque molestis aliis, in bonum & satisfactionem nostram, affligit; propterea considerare nos decet, Deum non infinite modò bonum, ideoque bona nobis velle omnia: non infinite modò sapientem, ideoque nec in cognoscendo falli posse: verum & infinite potentem esse. ita, ut non sit adscribendum ipsius imbecillitati, cum istiusmodi nos miseris molestis que non eximit, quoniam utrumque æque illi facile est & expeditum: verum quia

C 2

pro-

^a Epict. l. 2. dissert. cap. 7. in fine.

probè nôrit, eas nobis proficuas fore; pro eo ac utilitatem nostram amat, singulari dispositione Omnipotentiaë suæ, in iis nos attingere; easdemque immittere, ut quæstum inde uberrimum colligamus.

Quidquid hæctenus differui, clarissimè demonstrat, quàm eximiam utilitatem habeat, illud solum & facere, & velle, quod illi infinitè potenti, sapienti & bono probatur Domino; non verò quod nostræ arripit voluntati: quæ neque peritè prudenterque desiderare quidquam potest, neque re ipsâ expedire. Numquam deinde amore proprio ita contenti pacatiqûe vivemus, uti divino & incredibile quâdam in negotiis nostris omnibus consolatione necessariò perfundimur, quoties in mentem venit, quidquid Majestas illa Æterna constituit, unicum istuc salutare nobis esse atque fructuosum.

Res ceteras universas, ipsâ quoque desideria nostra, aliud quàm Deum spectantia, tamquam latentes hostium insidias, jure suspecta habeamus, ab iisdemque malè nobis metuamus. Quin immo, si Deus arbitrio voluntatique nostræ rem quampiam concederet, magno esse in metu deberemus. Ita B. Franciscus Borgia, cum ejus arbitratui

bitratui ægrotantis conjugis vitam ac salutem commisisset Deus; ipse propriam reformatans voluntatem, gratiam istam privilegioque uti noluit: sed divinam rem omnem providentiæ plenè consignans, rogavit Dominum, de eâ pro libitu suo statueret, neque suæ ullatenus optioni potestati que permetteret. (a) Verè Dei voluntas justa ad eò est rectæque rationi conformis? ad eò item nostrorum amans commodorum, ut alio nullo argumento causâque, ad eam in omnibus exsequendam, egeamus.

Hinc porrò commoda alia multa consequuntur, possitne enim utilius aliquid existere, quàm, quod superius memorabam, solâ divinæ voluntatis adimpletione plenum nos perfectumque jus acquirere, ut amicum habeamus ipsūmet Deum, cuius amicitia haudquaquam infœcunda est aut sterilis, & solâ contenta benevolentiam, verum operatur perpetuò, fructusque profert maximorum beneficiorum. Quemcumque Deus diligit amicumque suum æstimat, eum gratis favoribusque singularibus cohonestat. quo igitur modo amicitiam hujus emolumenta possint esse exigua? Usque ad eò se prætereà Majestas divina

C 3

nostræ

a Ribad. in vitâ Borg. lib. i. cap. 12.

nostræ hominum voluntati accommodat, ut desideriis famulorum suorum votisque accuratè semper respondeat. Quapropter si frugi eum homines servum esse dicunt, qui Domini sui iussu voluntatemque ad amissim exsequitur; quàm supra omnem modum è re nostrâ erit, Deum habere Omnipotentem, optatis desideriisque nostris exactissimè obsequentem? hinc David, Deo loquens, ejusque cum viro justo agendi modum indicans, dicebat: *Desiderium cordis ejus tribuisti ei, & voluntate labiorum ejus non fraudasti eum, (a) hoc est, omnia, quæ optare posset aut petere, es elargitus.*

Quid jam erit, si divites illos meritorum thesauros cogitemus, quos hoc Exercitio lucrificamus; omnia Dei amore, & sanctissimæ ejus voluntatis implendæ studio, exsequentes; Tantumdem inest in eo quæstus & compendii, atque si quis ex putri ligno, rudibusve saxis putum purumque aurum conficeret. Actiones etenim de se ipsis minimè meritoria, quas indifferentes dicimus; & quæ ad naturæ sustentationem requiruntur, uti edere, bibere, dormire: eæ item, quæ, etsi ex se Deo gratæ, minoris tamen
excel-

* Psal, 20. v, 3.

excellentiæ sunt, hujus Exercitii præsidio nobilissimæ fiunt, inque altissimum virtutis, caritatis, scilicet, gradum extolluntur; quia sic Deus indefinenter diligitur, cumque voluntatum mutua consensio certissimum sit amoris argumentum, hic talis idem semper vult & non vult, quod Deus: adeoque meretur etiam dormiendo, quia quietem & somnum capit solum ad majus Dei obsequium & beneplacitum: Ex quo sequitur, eum, qui hoc animo modoque res suas agit, multa facere opera admodum meritoria, qualia sunt opera excellentissime maximeque meritoria virtutis, caritatis, nempe, & amoris Dei, ex voluntatum concordia promanantis.

Neque exercetur tantum hæc ratione amor divinus, sed continuo quoque incremento augetur: quoniam quisquis affectus & voluntatem propriam abdicat, multo fit aptior tum ad res divinas intelligendas, majoresque de cælo illustrationes, quas passiones appetitionesque nostræ vehementer impediunt, recipiendas, tum etiam ad Deum considerandum eumque cognoscendum: quem quò clariùs cognoscimus, hoc vehementiùs in ipsius amorem exardescimus, eaque propter fit, ut opera ab hoc

amore profecta, plus dignitatis meritiq̄ue nanciscantur.

Virtutes deinde, ejusmodi cum dispositione, multò facilius exercentur: cum enim in earum usu atque exercitatione, ardua multa, molesta atque abjecta occurrere soleant, quisquis Deum sic velle secum ipse cogitat, nihil admodum turbatur, viamq̄ue perfectionis sine offensione decurrit.

Per hoc deniq; Exercitium vitam acquirimus: neque qualemcūque vitam; sed vitam divinam, quā, propter intimam illam cum Deo unionem voluntatumq̄ue consensionem, perfruimur. Vbi advertere unumquemque peroptem ingens illud commodum, quod ex animæ unione & conjunctione corpus accipit; majus profectò, quàm si Orbis universi imperiū obtineret & divitias quantascūque, absque eā unione nihil omnino profuturas: unde & vitam suam pluris faciunt homines, quàm omnes Regū omnium thesauros. Quare si illud animæ corporisq̄ue vinculum & conjunctio tam est utilis, immo necessaria; quid de ejusdem animæ cum Deo conjunctione vinculoq̄ue tantò nobiliori existimandum erit? Et si mortuo res nulla alia quidquam
pro

prodesse queat sine animâ, quid nobis proficit habere animam sine Deo, qui animæ nostræ ipsissima est anima? quemadmodum enim nulla res utilis est sine vitâ, ita vita nulla est utilis sine Deo.

CAPUT VI.

Divina voluntatis impletionem summum esse hujus vitæ bonum; calum quoddam, & anticipatam beatitudinem.

EX his quæ dicta sunt, conficitur, uti divinæ voluntatis exsecutio, bonorum omnium collectio est, ita esse etiam supremum vitæ hujus bonum, anticipatam beatitudinem, Paradisum quemdam terrestrem, & admirabilem gloriam in hâc valle lacrymarum. Si enim condiciones attendamus, quas ad beatitudinem necessarias esse contendunt Philosophi. (a) Doctoresque Scholastici, (b) eas in perfecta cum divina voluntate conspiratione omnes reperimus.

Secundùm quosdam, *Beatitudo est status omnium bonorum aggregatione perfectus.* (c)

C 5 atqui

a Arist lib. 1. Ethic. Lactant. lib. 3. divinæ institut. cap. 7. & 8. b S. Thomas 1. 2. q. 2. & seqq. ac Theologi ibi. c Boëthius lib. 3. de consolat. Philol., prosa 2.